

مقدمه

مفاد اصلی شیوه نامه اجرایی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته ورودی ۱۴۰۲ به بعد

دانشگاه علم و صنعت ایران

مقدمه

به منظور تعیین ضوابط اجرایی دوره کارشناسی ارشد در نظام آموزش عالی کشور و با توجه به "آیین نامه یکپارچه مقررات آموزشی دوره های تحصیلی کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی" مصوب ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، این شیوه نامه تدوین و به اجرا گذاشته می شود

بخش اول: تعاریف و ضوابط پذیرش

ماده ۱. هدف

هدف، تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای صحیح دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته و آگاهی استادان و دانشجویان از مقررات حاکم بر دوره است.

ماده ۲. تعاریف

۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲- دانشگاه: در این آیین نامه، دانشگاه علم و صنعت ایران به اختصار دانشگاه نامیده می شود.

۳- استاد راهنما: یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری با حداقل مرتبه علمی

استادیاری است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان نامه به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه (یا خارج از دانشگاه با مجوز دانشگاه) انتخاب می شود.

۴- استاد مشاور: یکی از اعضای هیأت علمی است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پایان نامه به عهده دارد و از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه و یا خارج از دانشگاه انتخاب می شود.

۵- واحد درسی: مقدار مفاهیم یا مهارت هایی که برای فراگیری دانشجو در طول یک نیمسال تحصیلی یا زمان معادل آن در نظر گرفته می شود. هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیاتی میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.

۶- درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری است.

۷- دوره کارشناسی ارشد: یک دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می شود و حداقل شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۸- شیوه آموزشی- پژوهشی: شیوه ای است که محتوای برنامه درسی مربوط به آن علاوه بر

واحدهای درسی، مشتمل بر پایان‌نامه نیز می‌باشد.

۹- نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۱۰- پایان‌نامه: بخشی از شیوه آموزشی- پژوهشی است که در یک زمینه مشخص رشته تحصیلی و با راهنمایی استاد راهنما انجام می‌شود.

۱۱- هیأت داوران: اعضای هیأت علمی هستند که برای ارزیابی پایان‌نامه دانشجوی در دوره کارشناسی ارشد مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

ماده ۳: شرایط ورود به دوره

۱- داشتن صلاحیت‌های عمومی ورود به دوره برابر ضوابط

۲- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت

۳- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات مصوب وزارت

ماده ۴: آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب را با رعایت ضوابط برای دانشجویان خارجی و یا دوره‌های بین‌المللی به زبان غیرفارسی ارائه نماید.

ماده ۵: دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا کند.

ماده ۶: تحصیل همزمان در دوره کارشناسی ارشد در مؤسسه‌ها (اعم از دولتی و غیر دولتی) ممنوع است.

ماده ۷: تغییر رشته، گرایش، انتقال و میهمانی در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

بخش دوم: مقررات مرحله آموزشی دوره

ماده ۸: چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر رشته و گرایش با رعایت پیش‌نیاز هر درس طبق برنامه درسی مصوب برعهده گروه آموزشی است.

ماده ۹: تعداد واحدهای دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی حداکثر ۱۲ واحد است.

تبصره ۱: کسب نمره قبولی ۱۲ در دروس جبرانی، الزامی است ولی نمره مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و هزینه این دروس طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.

تبصره ۲: دروس جبرانی باید حداکثر در دو نیمسال اول و دوم اخذ شود.

تبصره ۳: دروس جبرانی صرفاً شامل دروس دوره کارشناسی می‌باشند.

ماده ۱۰: مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، دو سال (چهار نیمسال) و تحصیل در این دوره تمام وقت است.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲: عدم تعیین زمینه و عنوان پایان‌نامه (پیشنهاد اولیه) تا حداکثر یک ماه پس از شروع نیمسال سوم تحصیل با تأیید دانشکده، از مصادیق موجه نبودن افزایش سنوات خواهد بود.

تبصره ۳: دانشجو با گذراندن حداقل ۶ واحد جبرانی تا پایان نیمسال سوم تحصیل مهلت دارد پیشنهاد اولیه و تا پایان نیمسال چهارم پیشنهاد نهایی خود را به تصویب دانشکده برساند

تبصره ۴: زمان بندی آموزشی مقطع کارشناسی ارشد مطابق پیوست ۱ پیشنهاد می‌گردد.

ماده ۱۱. تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است که از این تعداد ۴، تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و مابقی به صورت واحدهای آموزشی می‌باشد.

تبصره ۱. دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی انتخاب کند. در صورت اخذ دروس جبرانی، افزایش سقف واحدهای نیمسال تا ۱۵ واحد درسی بلامانع است. دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است.

تبصره ۲. اخذ پایان‌نامه از نیمسال سوم الزامی است.

ماده ۱۲. برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره تقویم آموزشی، چگونگی اعلام و ثبت نمره، زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، نحوه اعتراض به نتایج امتحانات، تاریخ تجدیدنظر و غیره، طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۳. ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجوی در هر درس از سوی مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت دانشجوی در کلاس، انجام تکالیف و نتایج آزمون کتبی مستمر و پایانی برای دروس نظری/ عملی در طول و پایان نیمسال تحصیلی انجام می‌شود و بر مبنای عددی از صفر تا بیست قابل محاسبه است.

تبصره ۱. برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

تبصره ۲. استاد هر درس موظف است نمرات دروس را مطابق تقویم آموزشی مصوب دانشگاه و در زمان مقرر اعلام نماید.

تبصره ۳. مدرس هر درس موظف است حداکثر ۲ روز پس از اعلام گزارش نهایی امتحان، جهت رسیدگی به اعتراضات مکتوب دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، اقدام کند و نتیجه را به دانشجویان و دانشگاه اعلام نماید.

تبصره ۴. مدرس هر درس موظف است برگه‌های امتحانی و سایر فعالیت‌های درسی در هر درس را پس از پایان امتحانات تا حداقل یک نیمسال تحصیلی نزد خود نگهداری نماید.

تبصره ۵. نمره هر درس پس از اعلام به آموزش کل، غیرقابل تغییر است. در صورت درخواست مدرس جهت تغییر نمره ثبت شده، دانشگاه مطابق ضوابط مصوب خود، مجاز به اصلاح نمره می‌باشد.

ماده ۱۴: دانشجوی موظف است در کلیه نیمسال‌های تحصیلی (آموزشی و پژوهشی) در موعد مقرر انتخاب واحد نماید. عدم انتخاب واحد در هر نیمسال تحصیلی به منزله انصراف دانشجوی تلقی می‌شود و در صورت عدم پیگیری و تعیین تکلیف از سوی دانشجوی، وضعیت دانشجوی در پایان همان نیمسال به «انصراف از تحصیل» تغییر می‌یابد. تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی انصرافی مطابق ماده ۲۱ خواهد بود.

ماده ۱۵. حضور دانشجوی در تمام جلسات کلاس درس الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجوی در طول نیمسال تحصیلی در یک درس بیش از سه شانزدهم جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه بودن غیبت از سوی دانشگاه، آن درس حذف می‌شود.

ماده ۱۶. در شرایط خاص، حذف یک یا تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجویان و تأیید کمیته منتخب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تا زمان تعیین شده در تقویم آموزشی مصوب دانشگاه و قبل از شروع امتحانات و با رعایت و احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۷. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است. این میانگین بر اساس تمام دروس دوره (کل نمرات دانشجوی غیر از دروس جبرانی) محاسبه می‌شود.

تبصره ۱. میانگین نمرات دانشجوی بر اساس نمرات دروس اخذ شده (اعم از نمرات قبولی و مردودی

غیر از دروس جبرانی) محاسبه می‌شود.

تبصره ۲. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص دانشگاه بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو (صرفاً حذف موجه) به کمتر از ۸ واحد درسی برسد، در این صورت، این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود اما میانگین نمرات این نیمسال در مشروط شدن دانشجو بی‌تأثیر است.

ماده ۱۸. چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

تبصره ۱. دانشجویی که دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب مشروط شود، از تحصیل

تبصره ۲. در هر مقطعی از زمان، پس از احرار دو نیمسال مشروطی، از ادامه تحصیل دانشجو ممانعت به عمل خواهد آمد و از ادامه تحصیل محروم خواهد شد؛ حتی اگر به دلایلی مانند تأخیر در ثبت نمرات، در نیمسال بعدی ادامه تحصیل داده یا مشغول انجام پایان‌نامه کارشناسی ارشد شده باشد.

ماده ۱۹. دانشجویی که آماده اخذ مجوز دفاع از پایان‌نامه باشد و تنها یک درس وی باقی مانده باشد، مشروط بر اینکه آن درس را قبلاً اخذ کرده باشد ولی نمره قبولی کسب نکرده باشد، با تأیید کمیته منتخب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید.

ماده ۲۰. دانشجو می‌تواند با احتساب سنوات تحصیل، یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

ماده ۲۱. دانشجویی مقاضی انصراف از تحصیل، باید شخصاً درخواست دهد. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد.

تبصره. پس از گذشت دو ماه از تاریخ انصراف، تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجویی منصرف از تحصیل بر عهده کمیته منتخب شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

بخش سوم: مقررات مرحله پژوهشی دوره

ماده ۲۲. دانشجو موظف است قبل از شروع نیمسال سوم تحصیل، موضوع پایان‌نامه خود (پیشنهاد اولیه) را با نظر استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی انتخاب و ارائه کند و تا پایان نیمسال سوم تحصیل پیشنهاد (پروپوزال) نهایی را به تصویب برساند. چنانچه دانشجو تا پایان نیمسال چهارم تحصیل، پیشنهاد خود را به تصویب نرساند، از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۱. استاد راهنمای دوره کارشناسی ارشد با حداقل مرتبه استادیاری از اعضای هیأت علمی تمام‌وقت دانشکده و با توجه به «آیین‌نامه تخصیص ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به اعضای هیأت علمی دانشگاه» و با تأیید شورای آموزشی و پژوهشی دانشکده انتخاب می‌گردد.

تبصره ۲. دانشجویی دوره کارشناسی ارشد می‌تواند علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد؛ در این صورت، لازم است استاد راهنمای اصلی حتماً از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه انتخاب شود. انتخاب استاد راهنمای دوم با پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه (طبق آیین‌نامه تخصیص ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی به اعضای هیأت علمی دانشگاه) از میان اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها امکان‌پذیر است.

تبصره ۳. انتخاب استاد مشاور طبق "دستورالعمل انتخاب مشاور پایان‌نامه/ رساله" به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی امکان‌پذیر است.

ماده ۲۳. دانشجوی موظف است تا قبل از ارائه پیشنهاد موضوع پایان‌نامه به گروه، دوره HSE را با نظارت و تأیید تحصیلات تکمیلی دانشکده بگذراند؛ در غیر این صورت، پیشنهاد وی بررسی نخواهد شد.

ماده ۲۴. گذراندن درس صفر و احادی روش تحقیق توسط دانشجو و ارائه گواهی‌نامه آن، مطابق با شیوه‌نامه اجرایی دانشکده برای فارغ‌التحصیلی دانشجو الزامی است.

ماده ۲۵. دانشجو پس از تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط دانشگاه در حضور هیأت داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

تبصره. هیأت داوران متشکل از استاد/ استادان راهنما (حداکثر دو نفر)، استاد مشاور، یک داور داخلی از اعضای هیأت علمی دانشگاه و یک داور خارجی از اعضای هیأت علمی خارج از دانشگاه یا در مواردی از سایر دانشکده‌ها می‌باشد.

ماده ۲۶: نمره پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

- مردود (کمتر از ۱۴)
- متوسط (۱۴-۱۵/۹۹)
- خوب (۱۶-۱۷/۹۹)
- خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)
- عالی (۱۹-۲۰)

تبصره ۱۵. تغییر نمره پایان‌نامه که توسط هیأت داوران تأیید شده است، به هیچ عنوان مجاز نیست.

تبصره ۲. حداکثر زمان اصلاح پایان‌نامه پس از برگزاری جلسه دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشگاه ۳ ماه می‌باشد. هیأت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی پایان‌نامه را تعیین نماید.

تبصره ۳. چنانچه ارزشیابی پایان‌نامه مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیلی به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیأت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از پایان‌نامه خود دفاع نماید. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از پایان‌نامه در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۲۷. ملاک دانش‌آموختگی، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ بر اساس واحدهای گذرانده آموزشی و دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱. چنانچه میانگین کل نمرات دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی دوره کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی، به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده است، میانگین کل واحدهای گذرانده را به حداقل ۱۴ برساند؛ در این صورت، اجازه دفاع از پایان‌نامه به وی داده می‌شود.

تبصره ۲. دانشجویی که به هر دلیل نتواند دوره تحصیلی را به پایان برساند، فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی به وی اعطا می‌شود.

ماده ۲۸. چنانچه دانشجو در حین تدوین پایان‌نامه اقدام به تخلف علمی (سرقت علمی، جعل، تقلب، کپی برداری و غیره) نماید و این موضوع اثبات شود، از ادامه تحصیل محروم می‌شود و صرفاً گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده را دریافت می‌کند.

تبصره ۵. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام پایان‌نامه از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۲۹. تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع قابل قبول از پایان‌نامه است.

ماده ۳۰. دانشگاه می‌تواند بخشی از اختیارات خود در این آیین‌نامه را به دانشکده تفویض کند.

این آیین‌نامه در یک مقدمه، ۳۰ ماده و ۴۰ تبصره در جلسه شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه مورخ ۱۴۰۲/۷/۴ به تصویب رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ و پس از آن لازم الاجراست.

زمان بندی آموزشی پیشنهادی دانشجویان کارشناسی ارشد

نیمسال	فعالیت	توضیحات
نیمسال اول تحصیل در دانشگاه	-اخذ واحد های درسی ارائه شده	----
	-تعیین استاد راهنما	حداکثر تا پایان ماه دوم نیمسال اول
	-اخذ واحد سمینار و تصویب موضوع سمینار	
نیمسال دوم	-اخذ واحد های درسی ارائه شده	----
	-تعیین موضوع پایان نامه (پیشنهاد اولیه)	حداکثر تا پیش از شروع نیمسال سوم تحصیل
	-ارائه سمینار	
نیمسال سوم	-اخذ واحد پایان نامه	
	-تصویب پیشنهاد موضوع پایان نامه	حداکثر تا پایان نیمسال سوم
نیمسال چهارم	-اخذ مجدد پایان نامه	----
	-دفاع نهایی	تا آخر نیمسال چهارم
<p>*دانشکده اختیار دارد در چارچوب مواعدهای اعلام شده فعالیت های فوق را زمان بندی نماید.</p> <p>*دانشکده می تواند با دانشجویی که تصویب موضوع سمینار، ارائه سمینار، تحویل نسخه سمینار، تصویب موضوع پایان نامه و گزارش پیشرفت پایان نامه خود را با تأخیر انجام می دهد، مطابق ضوابط و مقررات آموزشی خود عمل کند.</p> <p>*حداکثر مهلت قانونی دوره تا اتمام نیمسال چهارم می باشد و در صورت طولانی شدن دوره، مطابق ضوابط و مقررات آموزشی دانشکده و دانشگاه اقدام خواهد شد.</p>		